

není podle zákona ze soudcovské pravomoci vyloučen (§ 477 čís. 1 c. ř. s.) a může být vydáno jen po slyšení obou stran (§ 477 čís. 5 c. ř. s.). V tomto případě přichází ve zřetel důvod druhý. K použití onoho právního prostředku zrušovacího z tohoto důvodu může být oprávněna jen ona strana rozepře, jež dotyčným soudním rozhodnutím ve svém zákonem zaručeném právu na právní ochranu (obranu) byla zkrácena, a jí může být jen ona, která v dotyčném řízení zastoupena nebyla a neměla tudíž možnosti této právní ochrany (obranu). Že tomu tak jest, vyplývá jasně již z právní povahy a účelu tohoto právního ústavu a zcela zřetelně i z předpisu Šu 534 odstavec druhý c. ř. s., v němž jest ustanoveno, že lhůta k žalobě o zmatečnost, opřené o důvod Šu 529 čís. 2 c. ř. s., počítá se ode dne, kdy rozhodnutí bylo straně a, není-li tato způsobila ke sporu, jejímu zákonnému zástupci doručeno, z čehož nepochybně usuzovati jest, že zákon za stranu, k žalobě pro zmatečnost z tohoto odpůřícího důvodu oprávněnou, pokládá právě jen onu, která v provedeném řízení zastoupení postrádala a se o rozhodnutí soudním dověděla teprve jeho doručením. To však v tomto případě neplatí ani v nejmenším o žalobci, jenž v řízení zastoupen byl; zastoupení v řízení podstrádala podle tvrzení žalobce pouze žalovaná společnost, neboť vystupovala za ni osoba, které se platného zmocnění nedostalo. Žalobce netrpí tedy z tohoto nedostatku zmocnění, týkajícího se druhé strany, žádné právní újmy na svém nároku na právní ochranu a, používá-li přes to tohoto důvodu (§ 529 čís. 2 c. ř. s.) k uplatnění právního prostředku žaloby o zmatečnost, jenž by za jiných předpokladů jen straně žalované příslušel, pokouší se jen o to, by tímto podle zákona nepřípustným způsobem této domnělé vady řízení využíval ku zvrácení nepříznivého soudního rozhodnutí, jež proti němu formálně bezvadně vydáno jest. Z toho je zřejmo, že žaloba jest pro nedostatek náležitostí Šu 529 čís. 2 c. ř. s. nepřípustna a není třeba vejíti v rozbor též dalších věcných námitek proti žalobě.

Čís. 3910.

Ustanovení odstupní smlouvy, že výměnkář jest povinen vykliditi byt, a spokojiti se peněžitou náhradou, nebude-li se snášeti s hospodářem, což má posouditi hospodář sám, nepříčí se dobrým mravům.

(Rozh. ze dne 27. května 1924, Rv II 345/24.)

Ve smlouvě o odstupu nemovitostí bylo pro žalovanou vyhrazeno právo bytu s tím, že jest povinna vykliditi byt a spokojiti se s peněžitou náhradou za byt, nebude-li se snášeti s hospodářem, a že nesnášenlivost má posouditi hospodář sám. Tvrdíce nesnášenlivost žalované, domáhali se hospodařící manželé vyklizení žalované z bytu. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud jí vyhověl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňující dovolací důvod čís. 4 Šu 503 c. ř. s., není opodstatněno. Vývody dovolatelovy, podle nichž odvolací soud prý nesprávně vyložil ustanovení odstupní smlouvy ze dne 4. března 1920, pokud se týká výměny bytu pro žalovanou a prý pochybil, přiznav žalobcům z důvodu, že se prý se žalobci nesnáší, požadovati na žalované vyklizení bytu, nelze sdíleti. Dotyčné ustanovení odstupní smlouvy zní: »Pro případ, že by po smrti odstupitelově jeho manželka se znovu vdala nebo se s domácími hospodáři nesnášela, c o ž m a j í t i t o s a m i p o s o u d i t i, jest povinna na žádost hospodářů byt do 3 měsíců vykliditi a mají tito platiti jako roční činži 40 K v půlročních splátkách napřed.« Nelze seznati, v čem by toto ustanovení bylo nejasné; doslov jeho jest určitý a smysl nepochybný. Předpokladem pro oprávnění hospodářů, žádati, by žalovaná byt vyklidila, jest ovšem, že se s hospodáři nesnáší, ale rozhodovati o tom, zda případ ten nastal, náleží výhradně hospodářům. Upíratí toto oprávnění hospodářům se nedá. Nelze přisvědčiti žalované, že se nesrovnává s dobrými mravy, aby sami hospodáři rozhodovali o tom, zda se s nimi nesnáší a že má proto byt vykliditi. Jde, jak z ustanovení smlouvy vidno, o alternativní závazek hospodářů, buď žalované poskytovat byt, nebo platiti jí za něj hodnotu. Při alternativních obligacích ponechává však zákon volbu plnění, pokud ve smlouvě nic jiného neobsaženo, povinnému (§ 656 a 906 obč. zák.). Také účel, který pojetím onoho ustanovení do odstupní smlouvy byl sledován, vyvrací ono tvrzení, že jde o ustanovení, přičící se dobrým mravům; vždyť účelem tím patrně bylo, přivoditi mezi stranami snášlivé spolužití a zabrániti nepřístojnostem, pak-li se výměnkář s hospodáři nesnáší. Pro tvrzení žalované, že tento výklad, výklad to i odvolacího soudu, neodpovídá úmyslu odstupitele, jenž jí výměnu zřídil, nelze nalézti podkladu. Znění smlouvy jest tak jasné, že jiného výkladu nepřipouštělo. Byla-li v době zřízení smlouvy značná nouze o byty a pojal-li odstupitel přes to do ní ono ustanovení, svědčí to o správnosti zastávaného výkladu a nikoli proti němu. Konečně nemůže žalovaná tvrditi, že ji žalobce vykazuje z bytu z pouhé libovůle. Odvolací soud běže totiž za prokázáno, že mezi žalobci a žalovanou skutečně nastala vážná nedorozumění.

Čís. 3911.

Společnost s r. o. nemůže býti komplementářkou společnosti komanditní.

(Rozh. ze dne 28. května 1924, R I 278/24.)

Žádost o zápis komanditní společnosti pod firmou »Š. a spol., dřevařská obchodní společnost s r. o., komanditní společnost«, rejstříkový soud zamítl. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil a uvedl v důvodech: Obsah rekursu a obsah zamítnuté opovědi, dle něhož společnost s ručením obmezeným utvořila komanditní společnost (ač ani usnesení valné hromady v tom směru nevykázala),